

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 164. Quæ pœna statuta contrahentibus clandestinè, omissis denunciationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

Quest. 162. Qualiter se gerere debeat ordinarius, dum impedimentum ad eum delatum est.

1. Resp. primò: Debet investigare impedimenti veritatem, & si fortè ei respondeatur, esse deluper dispensatum, debet videre, an dispensatio data sit solum pro foro interno, an etiam pro foro externo. Si data pro solo foro interno; cum ea utpote non operans ultra mentem dispensantis, non profit pro impedimento delato ad forum contentiosum, non potest illos conjugere. Quinimò, si etiam post matrimonium contractum opponatur impedimentum dirimens, cujus obtenta dispensatio solum pro foro conscientia, debere illum eos separare, ac cogere ad vitam cælibem ducendam, donec obtineatur quoque dispensatio pro foro externo, tenent Cón. n. 64. Gutt. n. 60. Sanch. d. 16. n. 15. Castrop. n. 6. qui posterior unà cum Pont. L. 5. de matr. c. 36. n. 7. tradit, quòd si contrahens falsis testibus probaverit, impedimentum sit oppositum nullum esse, posse Judicem, tametsi falsitatem agnoscat, eos matrimonio conjugere, eò quòd eo casu publicitas fori externi jam sublata sit.

2. Resp. secundò: Si ordinario ex propria notitia, & non ex alterius revelatione constaret de impedimento, debet is etiam ignorans dispensationem deluper obtentam esse, eos conjugere; eò quòd nequeat esse simul testis, & Judex; ac proinde ejus scientia nullius sit efficaciam ad impediendum matrimonium. Castrop. n. 7. citans Sanch. d. 15. n. 14. Gutt. c. 60. n. 5. Cóninck. d. 27. d. 7. n. 59. & adducens simile de irregulari petente publicè ordines, quem Episcopus ex irregularitate sibi soli nota nequit repellere juxta c. ex tenore. de temp. ordm. Verùm hoc jus correctum esse, jure novo Trid. vicujus talem Episcopus possit repellere, ostendunt alii.

Quest. 163. Quodnam dicendum matrimonium contractum clandestinè in ordine ad incurrendas pœnas statutas clandestinè contrahentibus.

1. Resp. primò: non videri clandestinè contractum in ordine ad dictas pœnas matrimonium, quod justè seu sine culpa ommissis denunciationibus, consummatur dein illicitè ante præmissas mittendas denunciations consummationi. Pœnæ illæ siquidem impostæ sunt injustè seu cum culpa clandestinè seu ommissis denunciationibus contrahentibus. Sed tales non sunt, qui solum, postquam justè ommissis denunciationibus, præceptis aliàs præmitti ante contractum contraxerunt, dein ommissis culpabiliter denunciationibus præceptis præmitti consummationi, matrimonium contraxerunt.

2. Resp. secundò: Censeri matrimonium clandestinè contractum in ordine ad has pœnas, quod, etsi celebratum coram Parocho & testibus, celebratum tamen est ommissis culpabiliter denunciationibus. Siquidem tale matrimonium jure antiquo agnitum est clandestinum clandestinitate, supra quam pœnæ statuta clandestinè contrahentibus cadebant, ut constat ex c. ult. h. r. à jure autem antiquo non est recedendum, nisi per novum expressè corrigatur. Neque obstat, Tridentinum matrimonia clandestina irritare; & tamen non irritare celebrata coram Parocho & testibus ommissis denunciationibus; quia non annullavit matrimonium quodcumque clandestinum, sed celebratum

sine Parocho, etsi aliàs celebratum coram omni populo. Ita tenent Sanch. L. 3. d. 1. n. 7. Ponc. L. 5. c. 37. n. 7. Gutt. c. 75. per tot. Henriq. L. 11. c. 6. n. 2. Castrop. §. 14. n. 1. Pirh. h. r. n. 38. contra Pet. Ledesm. q. 45. a. 5. Hurt. d. 5. diff. ult. Molin. Tom. 1. de just. r. 2. d. 176. qui quia putant tale matrimonium non esse clandestinum, excusant illud à pœnis. Unde jam inferitur cum Sanch. l. c. d. 1. n. 10. contra Innoc. in cit. c. fin. n. 2. & Abb. ibid. n. 9. aliòsque ceteri clandestinum, si celebratur coram Parocho, & coram vicinia totaque civitate ommissis denunciationibus. Licet enim in hoc casu celebratur publicè publicitate simpliciter, non tamen publicitate legali, eà scilicet, quam jus desiderat, & quam ommissam punit; jus enim in hoc casu non punit defectum publicitatis utcumque, sed ejus, quam exigit pro tali actu, nempe publicitatem per denunciations.

3. Resp. tertio: Matrimonium celebratum sine Parocho & testibus in locis, in quibus Trident. non receptum venit nomine clandestini in ordine ad pœnas incurrendas. Sed de hoc paulò post.

Quest. 164. Quæ pœna contrahentibus clandestinè ommissis denunciationibus.

1. Resp. primò: Prima pœna est illegitimitas prolium natarum ex tali matrimonio, dum illud contractum cum impedimento dirimente consanguinitatis vel affinitatis, non obstante bona fide parentum, dum nimirum contrahentes, vel saltem unus eorum ignoravit dictum impedimentum; cum aliàs filii nati ex matrimonio putativo invalido ob dictum impedimentum stante bona fide parentum, sint legitimi. c. ult. h. r. ubi: *Si quis hujusmodi clandestina vel interdicta matrimonia (intellige facta sine denunciationibus) inire presumpserit in gradu prohibito etiam ignoranter, soboles de tali conjunctione suscepta prorsus illegitima censetur, de parentum ignorantia nullum habuura subsidium: Et mox subiungitur ratio: Cum illi saltem (intellige ommissis denunciationibus) contrahentes non expertes scientia, vel saltem affectatores ignorantia videantur &c.* Siquidem probabilis ignorantia non est, si culpabiliter omitantur; quæ requiruntur, & ut talia præcipiuntur. Estque talis ignorantia indirectè voluntaria, & dicitur affectata, ut patet ex recitato textu. Sanch. L. 3. d. 42. n. 1.

2. Circa quam pœnam notandum primò; tale matrimonium clandestinum debere esse invalidum, aliàs ex eo nati non erunt illegitimi. Castrop. cit. §. 14. n. 4. pro ut constat ex cit. textu.

3. Secundò notandum. Tamen hæc pœna statuat, dum matrimonium est invalidum ob impedimentum consanguinitatis vel affinitatis, locum tamen etiam habeat, dum matrimonium est invalidum ob quodcumque aliud impedimentum dirimens, juxta tamen limitationem mox subjungendam, quia mentio de impedimento gradus prohiberi fit tantum exempli gratia. Ratio verò ibi expressa, nimirum, quòd parentes affectatores ignorantia videantur, dum debitam & præscriptam in inquirendo diligentiam non adhibuerint, militat in omni alio impedimento. Sanch. l. c. n. 4. Cóninck. d. 27. du. 9. à n. 77. Pirh. h. r. n. 37. Nihilominus Castrop. l. c. n. 3. citans Ponc. l. 5. c. 37. n. 7. censet contrarium, nempe pœnam hanc illegitimitatis prolium tantum habere locum in contrahentibus clandestinè in gradu consanguinitatis vel affinitatis prohibito; eò quòd textus id tantum exprimat, & pœnæ non sint extendendæ, etiam ubi eadem

dem ratio procedit. Limitanda tamen & aliorum AA. sententia, ut pœna locum habeat in aliis impedimentis dirimentibus, saltem iis, quæ per denunciations suapte naturâ detegi seu cognosci possunt, secus de aliis, ut si V. G. matrimonium clandestinum sit nullum ob occultum defectum consensûs in uno contrahentium, altero id ignorante; quia tunc cessat ratio citati textus nempe affectata ignorantia; cum hi contrahentes dici non possint affectasse ignorantiam, dum eorum alter omni adhibita diligentia id scire non potuerit. Sanch. d. 42. num. 5. quem sequitur Pirh. contrarium tamen sentiente Cõn. l. c. eò quòd c. 2. & penult. qui fil. sint legit. privilegium illud legitimitatis concedatur iis solis, qui stante impedimento probabiliter ignorato seu bona fide nati ex matrimonio in facie Ecclesiæ contracto, non verò clandestinè ommissis denunciationibus.

4. Notandum tertio: ad pœnam illam incurrendam requiri prolem susceptam ex tali conjugio invalido durante inhabilitate & clandestinitate; si enim tollatur clandestinitas, & publicetur matrimonium contractum, & insuper per sententiam iudicetur ab Ecclesia validum, filii post talem publicationem & approbationem nati censentur legitimi, etsi dein & ex post detegatur impedimentum, quod casu & per accidens ante detectum non fuerat; ut expressè habetur c. quod nobis, qui fil. sint legit. Neque contrarium sequitur ex eo, quòd nati ex conjugibus impedimenti conciliis, etiamsi publicè contrahant, & postmodum eorum matrimonium per dispensationem approbetur, sint & maneat illegitimi; quia matrimonium taliter contractum tam de facto, quàm secundum eorum æstimationem erat invalidum; matrimonium verò ignorantium etsi culpabiliter suum impedimentum saltem secundum existimationem est validum; quare mirum non est, si talis defectus approbatione Ecclesiæ suppleatur. Castrop. l. c. n. 4.

5. Resp. secundò: Altera pœna est, ut contrahentes ommissis denunciationibus in gradu prohibito etiam ignoranter (intellige culpabiliter, ex hoc, quòd omiserint denunciations) separandi sint sine spe obtinendi dispensationem; quia, ut inquit Trident. sess. 24. c. 5. non est dignus, qui Ecclesiæ benignitatem facile experiatur; cuius salubria præcepta contempsit; quod ita intelligendum, ut Papa se in dispensando præbiturus sit difficilem, nec credatur dispensaturus ex qualibet causa, sed solum ex gravi & urgente; ideoque dispensandus debeat quoque huius delicti facere mentionem, alias dispensatio erit nulla. Sanch. d. 45. num. 3. Cõn. l. c. du. 9. num. 81. Gutt. c. 75. num. 2. Extendi quoque hanc pœnam ad quælibet alia impedimenta dirimentia, saltem ea, quæ per denunciations detegi possunt, ait Pirh. num. 39. citato Sanch. d. 42. num. 7. eò quòd licèt statutum hoc sit pœnale, sit tamen in maximum animarum favorem, nempe ad vitanda matrimonia clandestina irrita, quæ passim spe dispensationis facilè obtinendæ contraherentur.

6. Resp. tertio: Insuper subduntur gravi pœnæ arbitrariæ, arbitrio nimirum ordinarii infligendæ, & hunc sub gravi culpa teneri illos punire, satis indicant verba Trident. nec non & ipsos contrahentes arbitrio Ordinarii graviter puniri præcipit, Sanch. d. 46. num. 7. Castrop. l. c. num. 10. Gutt. c. 75. num. 3. & 9. ait tamen R. P. Lect. Jur. Can. Lib. IV.

Pirh. num. 40. hæc pœnam arbitrariam contrahentibus ommissis denunciationibus non imponendam, sed tantum, quando contrahunt sine parochio & absque debito testium numero. Possit quoque Judicem sæcularem tales punire, ex Sanch. l. 3. d. 54. num. 4. ait Castrop. eò quòd Judex talis habeat jurisdictionem in personam, ex altera parte constet de delicto; quin & posse illum cognoscere, si opus est, dum nimirum non constat, num clandestinè contraxerint, tanquam probabile contra Covar. (qui tenet remittendam illam cognitionem ad Judicem ecclesiasticum) censet Castrop. eò quòd licèt cognitio causæ matrimonialis per se solis Episcopis concedatur, dum tamen cognitio non est de jure (qualis esset, V. G. dum cognosceretur, an matrimonium validum nec ne; quale matrimonium clandestinum &c. l. c.) sed de facto, nimirum num contraxerint clandestinè, an peccaverint contra statuta Ecclesiæ, non sit, cur laicis denegeretur hæc potestas, ut Sanch. l. c.

7. Resp. quarto: Contrahentibus matrimonio in gradu alias permisso ac licito, ommissis tamen denunciationibus, prout præcipitur c. cum inhibito. imponenda est pœnitentia; quia adhuc contra interdictum Ecclesiæ, ejus præceptum contempnendo contrahunt. Pirh. num. 43. cum gl. in cit. c. v. pœnitentia.

Quest. 165. Quenam pœnæ statuta contrahentibus clandestinè simpliciter, hoc est sine parochio vel testibus.

1. R. Resp. primò: Per modum præsuppositi? procedere hanc quæstionem solum de iis matrimoniis clandestinis simpliciter, quæ non obstante clandestinitate, erant alias, & modò sunt valida, intellige, in locis non recepti Tridentini; dum enim matrimonia ex dicta causa nulla sunt, cessat tota ratio legis pœnalis, utpote cujus finis directus erat, metu talium pœnarum detertere ab illis matrimoniis simpliciter clandestinis validè, sed illicitè contractis, ne, cum de matrimonio contracto non constaret, veri conjuges ab invicem recedentes, & alia conjugia publicè contrahentes in perpetuis viverent adulteris, Ecclesiæ non valente huic malo occurrere propter defectum notitiæ primi matrimonii, utpote clandestine sine testibus contracti, hoc supposito.

2. Resp. secundò: Probabilius videri ex tali matrimonio clandestinè, sed invalidè contracto, nimirum in locis, ubi viget Trident. non incurri pœnas illas olim statutas simpliciter clandestinè contrahentibus; quia ex talibus matrimoniis, utpote irritis, non jam sequuntur ista mala, nimirum adulteria, quæ alias, dum valida erant istiusmodi matrimonia, conjugibus veris à se recedentibus sequebantur; Unde licèt matrimonium contrahere clandestinè invalidè graviter videatur peccatum in se & absolute, quàm contrahere illud validè, nimirum in locis, ubi Trident. receptum non est, non est tamen gravius quòd ad Ecclesiam, & relatè ad dicta mala, ad quæ declinanda illud ita ab Ecclesia punitur. Sed neque pœnæ, quæ quandoque statuuntur propter solum factum aut pravam animum facientis, licèt factum illud careat effectu juris, hoc est, valore, locum habent, nisi jus ipsum hoc exprimat, nimirum, quòd